

Begrotingsraad 11 november 2019.

Beschouwingen horen in principe een hoogtepunt te zijn van het politieke jaar. Je beschouwd terug op het afgelopen jaar en maakt je visie, je plannen, je beleid voor het komende jaar bekend. Je dient moties in om met mooie ideeën de gemeente iets beter te maken. Maar, en niet voor het eerst, deze keer is het niet een echt hoogtepunt van het politiek jaar.

Door verschillende oorzaken, ook door eigen beleid, heeft Oldambt te weinig geld om op de oude voet door te regeren.

Op dit *feit* zijn maar enkele reacties mogelijk.

We kunnen er voor kiezen om, zoals sommige partijen voorstellen, aandelen van Enexis te verkopen. Daar wil ik twee dingen over zeggen:

Ten eerste: Tijdens verschillende overleggen én het technisch beraad is hier uitvoerig over gesproken; Het is nog maar de vraag of de aandelen het beoogde geld opleveren; tis maar net wat de gek er voor geeft, terwijl de zekere inkomsten van het jaarlijks dividend wel substantieel zijn. Het wordt met zoveel woorden afgeraden dit te doen.

En 2, met de verkoop van de aandelen los je geen enkel probleem op, het is *struisvogelen* en potverteren; je zadelt alleen de volgende politiek generatie op met een veel groter probleem.

Dan kunnen we er voor kiezen om geen sluitende begroting te presenteren. De provincie zal dan bepalen dat de gemeente Oldambt onder toezicht zal komen te staan. Dat betekent dan de provincie verantwoordelijk is voor ONZE komende begroting. En we moeten dan onder die verantwoordelijkheid bezuinigingskeuzes maken. Het betekent dat er een man of vrouw 'in pak' komt en ons bezuinigingskeuzes voorlegt: welk zwembad willen jullie sluiten? Welk fonds willen jullie afschaffen? Subsidies voor sport, cultuur, leefbaarheid, vergeet het maar. Voor de ChristenUnie geven we dan aan dat we niet zelf onze gemeente kunnen besturen en dat is voor ons *niet* acceptabel.

Dan blijft over dat we moeten bezuinigen. Dat betekend dat we impopulaire en wrange maatregelen moeten nemen. Alleen maar bezuinigen, zoiets als 'hier-en-daar' maar wat minder geld uitgeven; de beruchte kaasschaaf, is niet voldoende. Alleen al omdat we er niet van uit kunnen gaan dat 'volgend jaar' de financiën er opeens veel rooskleuriger voor staan, moeten we met elkaar nadenken hoe we het voor de langere termijn anders kunnen gaan doen.

Zomaar bezuinigen op het sociaal domein staat bij de ChristenUnie niet bovenaan het lijstje. Maar we ontkomen daar niet aan. We hebben een verantwoording naar álle inwoners van Oldambt. We willen daarom met elkaar een evenwichtig pakket vinden, waarin we als gemeenteraad zelf onze eigen keuzes hebben gemaakt en niet de keuzes van de provincie.

De voorgestelde maatregelen zijn niet leuk, verre van dat. De ChristenUnie had de bezuinigingen op bijvoorbeeld de sportclubs, het bibliotheekwerk en cultuur liever niet gehad. Maar een herstel is wel noodzakelijk. In elk geval zijn de voorstellen geen van allen onomkeerbaar. De investeringen in het sociaal domein, zoals jeugdzorg en WMO, vindt de ChristenUnie getuigen van moed; We laten hiermee zien dat we willen proberen op een

ándere manier tot een goed én betaalbaar sociaal domein te komen, waarin iedereen die hulp- zorg of ondersteuning nodig heeft, ook de *juiste* hulp- zorg en ondersteuning ontvangt. Het vraagt nog veel inzicht en wijsheid om daar te komen, maar het begin is er. We moeten ook veranderen. Een wijs man heeft hier eens iets over gezegd: Als je blijft doen wat je altijd deed, krijgt je wat je altijd deed (Einstein).

De investeringen in de jeugdzorg kunnen we misschien zien als een klein lichtpuntje in deze bizarre financiële situatie. Heel misschien dat dit een soort kantelmoment is, waarin we, op z'n Einsteins, de komende jaren ons beleid goed onder de loep nemen en aanpassen aan de huidige tijd en inzichten. Op het sociaal domein kan dat bijvoorbeeld het toepassen van de inzichten van de pijlers van positieve gezondheid zijn. Bij het sportbeleid kan dat wellicht een begin van een omni-sportpark zijn.

Om naar een toekomstbestendige en financieel gezonde gemeente te werken.

Tot slot de OZB. Oldambt zit al in de landelijke top van de OZB heffingen.

Lastenverzwaringen hebben en grens. We moeten hier dan ook terughoudend in zijn.

1% extra verhoging klinkt misschien niet zoveel, maar voor sommige ondernemer kan dat oplopen tot 1000-den euro's. Daarom dienen we, samen met het CDA en D66 een amendement in om de extra verhoging voor 2020 niet door te laten gaan.

Ik sluit af.

Het citaat van Einstein (Als je blijft doen wat je altijd deed, krijg je wat je altijd deed) is eeuwen geleden al door een wijze koning anders in de Bijbel geschreven. Daarmee zal ik afsluiten:

Prediker 7:10

Vraag jezelf niet af waarom het vroeger beter was dan nu. Het getuigt van weinig wijsheid als je daarnaar vraagt.

Gods zegen;

Dank u.

MOTIE en AMENDEMENTEN

In het algemeen vindt ik voor het gros van de ingediende moties het citaat van Einstein zeer van toepassing.

Motie SP; CETA:

CETA is een beoogd handelsverdrag met Canada.

Dit verdrag gaat over veel meer dan de in de motie genoemde 'geschillenbeslechting'. Het gaat bijvoorbeeld ook over voedselveiligheid, dierenwelzijn en concurrentieposities van Nederlandse ondernemers zoals bv boeren.

Een Europees handelsverdrag is v r gemeente-overstijgend en veel ingewikkelder dan in een motie van een half A4-tje gezegd kan worden.

Daarbij is in het regeerakkoord al allerlei voorwaarden aangaande het CETA akkoord vastgelegd.

Het lijkt mij niet dat wij, als gemeente Oldambt, ook zomaar verzetten tegen een handelsakkoord zonder argument dat niet allang bekend is in Den Haag.

Motie SP; Jimmie's

Jimmies heeft jaren geleden subsidie gekregen voor, naar ik meen maximaal twee jaar. Die tijd is inmiddels bij mijn weten al meer dan verdubbeld. De subsidie voor Jimmie's is jaarlijks ongeveer 60.000 euro, en dat is meer dan het totale budget voor jeugdwerk (kleine 50.000 bijlage Programma 4).

Dan de dekking; die wordt gevraagd uit de investering voor jeugdzorg. Maar jeugdzorg is wat anders dan jeugdwerk. Deze investering is er juist gekomen om te proberen de kosten van jeugdZORG terug te dringen.

Motie OA;

In dit betoog gaat het om de aandelen van Essent, maar die hebben we, jammer genoeg, jaren geleden al verkocht (5 miljoen). We hebben nu nog aandelen van Enexis.

In de overwegingen gaat het om beloften die Oldambt Aktief heeft gedaan. Het spijt mij, maar ik ben niet verantwoordelijk voor de beloften die OA gedaan heeft.

De ChristenUnie, en verschillende andere partijen, hebben ook beloftes gedaan: o.a. dat we een betrouwbare en goede rentmeester willen zijn van de beschikbare middelen.

Rentmeester zijn is wat anders dan nu alles wat je hebt maar uitgeven en voor de rest zien we wel verder. Rentmeester zijn betekent ook dat je rekening houdt met de generatie bestuurders die na je komen. En daar hoort het potverteren door verkoop van aandelen, die nota bene 50.000 euro PER MAAND opleveren *niet* bij.

Als constatering in deze motie wordt aangegeven dat de bezuinigingen onnodig zijn en worden een aantal aannames gedaan die nergens op gestaafd zijn. (denk aan Einstein)

Het verzoek om met anderen een vuist te maken naar Den Haag doen we allang, het probleem hier is dat niet alle gemeenten dit op dezelfde manier willen en wij hebben niets te zeggen over andere gemeenten.

Over de dekking door aandelen verkoop heb ik al voldoende gezegd; De ChristenUnie stemt met klem tégen deze motie.

Amendementen GBO

GBO wil in een zestal amendementen eigenlijk de hele investeringsagenda uit het herstelplan halen. Maar dan zou ook de verwachte opbrengst van 1,7 miljoen uit de begroting moeten; Dus 430.000 euro besparen wat een vier keer zo hoog tekort in de begroting oplevert.

1. Samen anders voor jeugd; Tegen. Het te maken met ontschotting en samenwerking tussen jeugdwerk en jeugdzorg, met vroeg signalering en preventie.
2. Bibliotheek: Tegen. Afhaalpunt in Scheemda nu sluiten, terwijl die geen geld kost (geen huur, alleen vrijwilligers) levert dus niets op; er komt alleen een 'gat' tussen nu sluiten en straks openen, wat wellicht vrijwilligers en bezoekers kost. Overig werk: zou ik wel willen, maar geen dekking
3. OJG: onnodig; is al onderdeel van breed onderzoek binnen jeugdzorg (zie presentatie 15/10 gegeven door o.a. Willem Kant). Daarbij, OJG is een deel van jeugdzorg, alleen in herstelplan opnemen om deze evaluatie te doen, doet tekort aan overige maatregelen.
4. WMO en Jeugd: Onnodig; Er zijn, en worden, al veel onderzoeken gedaan (zie presentatie jeugdzorg dd 15/10 door o.a. Willem Kant). Is daar ook aangegeven dat er al veel bekend is, maar het aan mankracht/geld ontbreekt om 'de cijfers' te duiden. Onderzoek is niet gratis, geen dekking.
5. NPG gelden; Tegen (tricky...) NPG gelden in herstelplan worden gebruikt voor lokaal beleid, niet om gaten in begroting te dichten.
6. Leges: (Twijfel, maar in principe:) Tegen. Precedentwerking, beschermde –gezichten' zijn o.a. mede door de bewoners zelf tot stand gekomen. Nu blijkt dat het voor sommigen 'opeens' leges kost, willen ze het weer aanpassen. Het zijn niet voor niets beschermde gezichten.
7. Bureaudienst: ZEER Tegen. Casemanagers Jeugd zouden zo min mogelijk administratie moeten doen, zij zijn er voor de gesprekken met cliënten en inzetten van de juiste, zo licht mogelijke, zorg. Dit schrappen levert alleen maar langere wachtlijsten op, met vaak nog duurdere zorg tot gevolg. Dit amendement werkt averechts.
8. Contacten met onderwijs: ZEER tegen. Scholen zijn juist de vindplaatsen van 'problemen/zorgen' met jeugd. Het is preventie. Docenten moeten opleiden, niet zorg-verlenen. Dit is preventie, voorkomt juist duurdere zorg. Zeker in samenhang met een volgend amendement 'gezinscoach' waardoor vaak dure jeugdzorg voorkomen kan worden door goedkopere hulp aan een systeem (gezin) te bieden
9. Gebiedsgericht werken: Tegen, er is geen dekking
10. OZB; geen dekking; kan bij ons amendement aansluiten
11. CJG taken: Tegen; zou juist een begin kunnen zijn van een goed georganiseerd "Sociaal Team". Voorkomt dubbelingen, voorkomt dat inwoners met zorgvragen niet elke keer hetzelfde verhaal moeten vertellen en het helpt met het veel eerder inzetten van de juiste zorg; wat vaak duurdere zorg voorkomt.
12. Gezinscoach; Tegen. Is een (goedkope) vorm van preventie; komt regelmatig voor dat jeugdzorg problemen voortkomen uit de situatie thuis. Dan is deze vorm van preventie veel beter; het voorkomt dure zorg, maar belangrijker: het is veel beter voor de jeugdige én het gezin.

13. Hockey: tegen; Het zou betekenen dat er in Oldambt geen hockeyclub meer kan zijn. Stel het betreft een voetbalveld, dan zou er (tijdelijk) uitgeweken kunnen worden naar een buur-club. De CU had graag gehad dat we hier nog even mee konden wachten, maar dat kan nu eenmaal niet. Wij zien dit als onderdeel van (visie op) omni-sportpark)

Amendement VCP

Kunstgrasveld; Tegen, al voldoende over gezegd

Moties VCP

Canabis; tegen. Is in 2017 aangehouden o.a. vanwege een pilot die nu plaatsvindt. Niet zonder conclusies van die pilot zelf wat beslissen. EN is nog steeds tegen de wet.

Beschermd dorpsgezicht: tegen. Idem als bij gbo, daarbij, dit heeft invloed op hele beleid aangaande beschermd gezicht, kun je niet 'zomaar' veranderen.